

Tản Mạn về Bài Viết “Sắp Sẵn hay Sẵn Sàng” của Trần Minh Hữu

Trong 2 bài viết đề nghị của 2 anh Trần Minh Hữu và Trần Văn Long về “Sắp Sẵn - Sẵn Sàng”. Những đề nghị của 2 anh không có gì là cần thắc mắc, mọi người đều được quyền đề nghị, và chuyện thi hành hay không sẽ là do biểu quyết chung, hợp lý, cuộc chơi chung là thế.

(Ở đây chúng ta bày tỏ ý kiến là để cho cuộc tranh luận hào hứng, đi đến một kết quả tốt cho công cuộc chung, không phải để ghét nhau hay gây hận thù, nên nhớ, đây là một cuộc tranh luận trên tinh thần HD).

Châm ngôn Hướng Đạo (HD) “Sắp Sẵn” ngoài ý nghĩa (meaning) ra, đó còn là một biểu tượng (symbol) đặc thù của HD (có thể lạ với người ngoài HD). “Sắp Sẵn” hay “Sẵn Sàng” đều có ý nghĩa gần giống nhau. Không có chữ nào sai hết. Nếu không sai thì sửa làm gì?, *“Thay vì cố gắng vận động để sửa một điều không sai, tại sao không dành thì giờ đó để giải thích cho mọi người hiểu về lịch sử phong trào với châm ngôn Sắp Sẵn...”* (theo Bạch Hạc Chu Đáo: *“Instead of trying to change our motto, why not take the time to teach others of the history of Vietnamese Scouting and the origin of ‘Sắp-Sẵn’?”*), được sử dụng gần một thế kỷ qua và chưa thấy ai thắc mắc, cho đến giờ phút này thì mới nghe vài ý kiến đề nghị thay đổi.

Về bài của anh Trần Văn Long thì tôi không có ý kiến về kỹ thuật, vì những trình bày của anh ấy không có gì phải thắc mắc về kỹ thuật cả, tôi chỉ không đồng ý về việc thay đổi châm ngôn HD mà thôi.

Riêng bài của anh Trần Minh Hữu (đăng trên www.hdvietnam.net với tựa đề “Sắp Sẵn hay Sẵn Sàng”, file name là Be Prepared) thì tôi xin được có những nhận xét như sau:

Tôi nghĩ anh Hữu rất thích tìm tòi về “Bí Kíp” ngôn ngữ, nhất là “Tiếng Việt Mềm Yêu” của chúng ta. Và anh cũng nên nhớ “Bí Kíp” có thể giúp ta thành công để phát huy “nội lực” thì cũng có thể làm mình “tẩu hỏa nhập ma”, tại sao tôi lại nói như thế, vì lẽ trong khi “nghiên cứu các “Bí Kíp” và rồi anh đưa ra những ví dụ làm cho tôi phải “giặt mình” một cách đáng sợ!

1/ Anh Hữu dùng “Bí Kíp” Google để tìm về các chữ để dịch, anh có biết là ở Việt Nam người ta dùng Google để dịch các câu nghe thật buồn cười, thấp thoáng trên các trang mạng xã hội, như Face Book. Ví dụ: câu “thượng lộ bình an” họ dịch là “upper road of peace”, LOL! thay vì “have a safe trip”; và nữa: Giáp Thân (năm ta), họ dịch là “Body Armor” thay vì “Year of the Monkey”... Anh sẽ rất khó để mà tìm các câu dịch cho đúng ý nghĩa nguyên thủy trong Google!

2/ Anh đã lục lọi trong các “Bí Kíp” khác, anh cho ra những ví dụ và hình như anh có ý nói là nếu như duy trì chữ “Sắp Sẵn” là châm ngôn HD, nghĩa là bắt buộc phải thay chữ Sẵn Sàng bằng Sắp Sẵn... ở mọi phương diện, để có những câu văn “ngô ngô” (?). Đây có phải chăng là một chuyện “hiếp dâm ngôn ngữ” mà anh cố tình tạo ra?

“Người lực sĩ chờ đợi, sắp sẵn để biểu diễn.

Con cạp sắp sẵn chộp tới vỏ môi.” (ví dụ của Trần Minh Hữu)

Mình có thể dùng chữ “sẵn sàng” (hay “chuẩn bị”) cho trường hợp trên, chẳng chết Tây, Ta, Mỹ, Nhật, Pháp, Đức,..., hay ai cả. Nếu anh dùng thí dụ trên để dạy dỗ các em, hay giải thích cho quý bậc phụ huynh, hay để “tạo thêm sức mạnh” cho chữ “Sẵn Sàng” của anh, thì tội nghiệp cho người nghe và người đọc quá!

Tôi có thể không đọc được nhiều “Bí Kíp” như anh nhưng tôi có thể hiểu là trong văn chương có nhiều chữ để nói lên một điều gì đó, và chúng ta biết dùng cho thích hợp thì câu văn mới hay, mới hấp dẫn, nếu không thì sẽ rất vụng về.

3/ Và tôi cũng không biết anh đã nghiên cứu từ “Bí Kíp” nào? để rồi anh hình thành một câu văn “ngô ngô” để làm một ví dụ như thế này:

*“Các tiết mục văn nghệ đã sẵn sàng đâu ra đó! (dù có thay đổi thứ tự thế nào, chương trình cũng không có gì **trục trật**)”* (Trần Minh Hữu).

Nhân tiện đây, tôi xin nhắc nhỏ anh chút xíu. Anh đã dày công tu luyện từ bao “Bí Kíp”, lên núi, xuống đồi... để tìm nguồn mà chứng minh cho việc dùng chữ “Sẵn Sàng” thay cho “Sắp Sẵn” của anh là đúng, là cần thiết; Thế mà anh lại để mình bị “tẩu hỏa nhập ma” trong hai chữ “Trục Trật” ngô ngô của anh. Tuy tôi không có “Bí Kíp” nhưng tôi đoán chắc rằng chỉ có chữ “Trục Trạc” chứ không hề có chữ “Trục Trật” trong các tự điển tiếng Việt Nam. Có thể đây là “chữ mới” mà anh vừa tìm thấy trong “Bí Kíp” của riêng anh, hay trong “Cần Khôn Đại Nãi Di”, tầng thứ 7 trong truyện kiếm hiệp “Cô Gái Đồ Long”? Không phải “*vạch lá tìm sâu*”, nhưng nếu nói về chữ nghĩa thì phải nói cho hết vì chữ nghĩa nó nằm chình ình trước mặt, ngay trong câu ví dụ nhấn mạnh của anh, khó mà bỏ qua. Xin anh thông cảm. (Hy vọng đây có thể chỉ là sự chú quan về khả năng tiếng Việt khi đang say sưa viết lách của anh?). “No big deal”!

4/ Và nữa, về việc giới thiệu tiểu sử của anh trong HĐ cũng làm tôi phải giựt mình khâm phục thật sự! anh viết:

“Khi đến Hoa Kỳ vào năm 1984, mặc dù gia quyến tôi có quen biết nhiều người đã từng tham gia sinh hoạt Hướng Đạo Việt Nam trước 1975, và tôi cũng thường đi cắm trại chung như thân hữu hay quan sát các sinh hoạt của các đoàn Hướng Đạo do người Việt thành lập thuộc Hội Hướng Đạo Hoa Kỳ (Boy Scouts of America), nhưng tôi thì chẳng hứng thú gia nhập. Mãi đến năm 2004, vì sở thích hay đi cắm trại và sinh hoạt ngoài trời, nên tôi đã bị vợ chồng anh bạn thân rủ rê “dụ” tham gia vào một đoàn Hướng Đạo, mới được thành lập, để phụ giúp một tay. Cũng từ đó, tôi ghi danh gia nhập Hướng Đạo và học các lớp huấn luyện theo thủ bản của Hội Hướng Đạo Hoa Kỳ như Kỹ Năng Chuyên Môn cho người Thiếu Trưởng/Thiếu Phó (Scoutmaster & Assistant Scoutmaster Leader Specific Training), Sinh Hoạt Ngoài Trời (Outdoor Training), ..., Khóa Huy Hiệu Rừng (Woodbadge Training), và nắm giữ các trách vụ như Thiếu Trưởng (Scoutmaster), Thiếu Phó (Assistant Scoutmaster), Thanh Trưởng (Crew Advisor), Ủy Viên Trợ Giúp Đơn Vị (Unit Commissioner)”. (Trần Minh Hữu).

Tôi thì không có được nhiều kinh nghiệm trong các trách vụ HĐ như anh đã kể về anh. Ngày xưa tôi có 2 ông anh tham gia HĐ, tôi biết sơ qua HĐ thôi, vì là nữ, nên gia đình không cho tôi ra sinh hoạt bên ngoài như các anh trai. Mãi đến khi vượt biên qua Phi Luật Tân (1981), tôi mới có dịp tham gia ngành Tráng HĐ. Sau đó, tôi chỉ là một người trưởng bình thường, được huấn luyện,

rồi ra chăm sóc, dạy dỗ các em cùng với các trưởng khác trong đơn vị...

Nhưng có một điều tôi thật khác anh là chính tôi rất có hứng thú về HĐ, một phong trào giáo dục trẻ ưu việt, tôi tìm hiểu và tự nguyện tham gia chứ không có ai “dụ” tôi vào HĐ cả. Sự nhiệt tình với HĐ là phát ra từ trái tim và khối óc của chính mình. Tôi có chút thắc mắc là anh đã không có hứng thú với HĐ (chỉ bị dụ) mà sao anh lại có đầy hứng thú để đề nghị thay đổi châm ngôn HĐ, một trong những biểu tượng chính thức (và không sai) của phong trào, được sử dụng gần một thế kỷ? Hay anh muốn làm điều lập dị, ngỡ mình đang ở trên thượng tầng khí quyển?

Xin được thành tâm nhắc lại là chúng ta tranh luận hào hứng để có một kết cuộc tốt đẹp, trên tinh thần HĐ, chứ không phải để mình phải ghét nhau đâu nhé anh! Sau những cuộc tranh luận “gay go”, chúng ta vẫn *“chung một đường lên, đến nơi Nguồn Thật”*!

Trong HĐ hay ở ngoài xã hội, những gì mình thấy không ổn thì có quyền đề nghị thay đổi một cách hợp tình hợp lý, anh cũng thế, tôi cũng thế, mọi người cũng sẽ như thế. Nhưng trước khi chúng ta có biểu quyết đi đến quyết định thì hành chung thì điều tích cực nhất là vẫn tuân theo những gì đã có, đã được tập thể của mình quyết định. Xin đừng “xé rào” nhanh chóng, tự thay đổi riêng ta (dù không ai cấm), sẽ làm cho cuộc chơi chung “trật chĩa” và mất vui nhiều lắm!

(Bồ Câu Lãng Mạn - Phạm Kim Trinh - Mar. 14, 2015)